Endes Miklósné Sándor Rozi
Természet és ember a liturgikus lélek szemléletében

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a http://www.ppek.hu internetes címet.

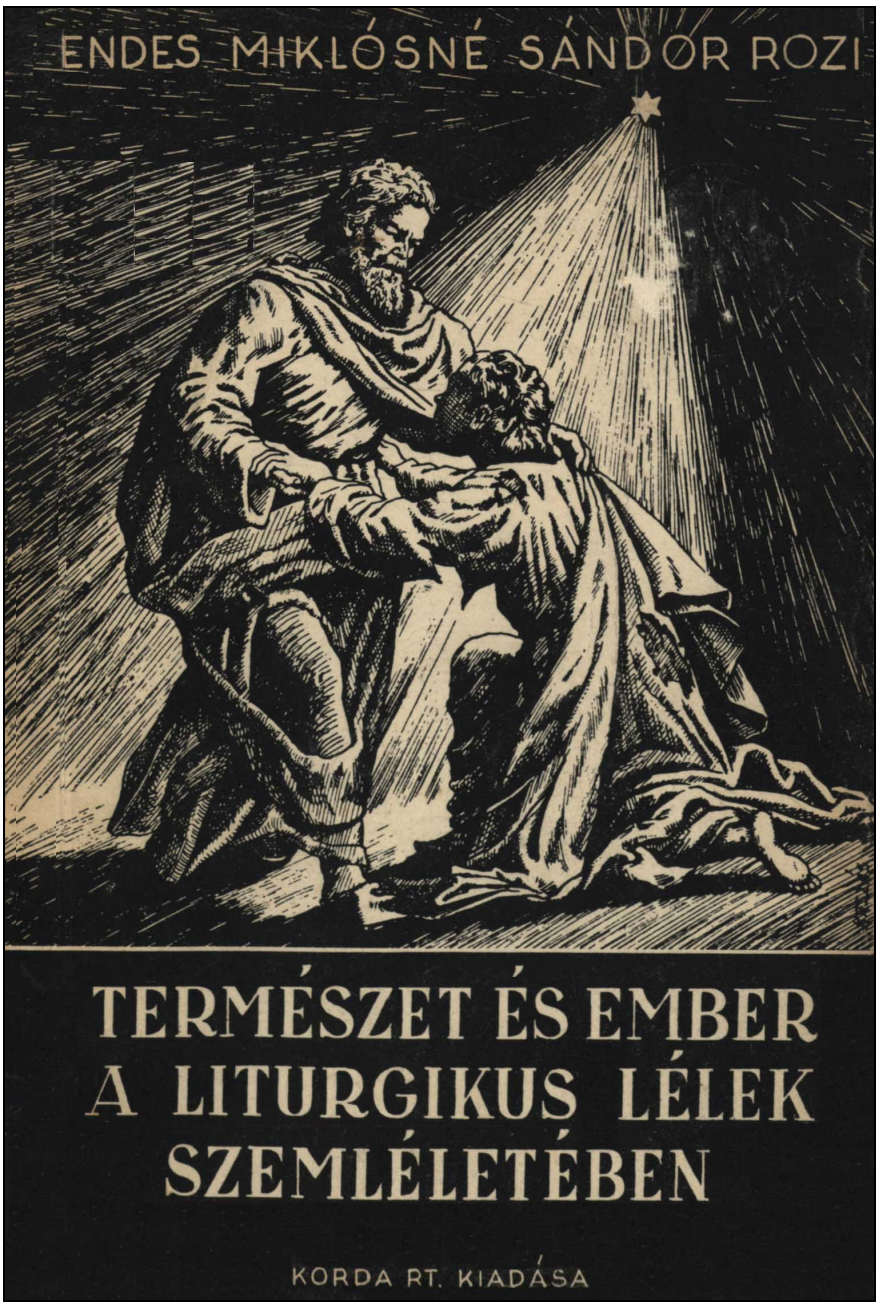

Impresszum

Endes Miklósné Sándor Rozi
Természet és ember a liturgikus lélek szemléletében

Nihil obstat.
Dr. Stephanus Kosztolányi
censor dioecesanus.

Nr. 2494/1943. Imprimatur.
Strigonii, die 23. Martii 1943.
Dr. Joannes Drahos
vic. gen.

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv elektronikus változata. A könyv Budapesten jelent meg 1944-ben, a Korda R. T. kiadásában. Az elektronikus változat a Korda Kiadó engedélyével készült. A könyvet lelkipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más szerzői jog a Korda Kiadóé.

Tartalomjegyzék

Impresszum 2
Tartalomjegyzék 3
Bevezetés 4
Január 5
Február 7
Március 8
Április 10
Május 11
Június 13
Július 14
Augusztus 15
Szeptember 16
Október 18
November 19
December 20

Bevezetés

Pereg, forog az élet kereke, miközben apró körökben írja le ugyanazt – amit abban az egy nagy körben ismételget. – Mint ahogy minden évnek megvannak a hónapjai – éppígy megvan az egyházi év szent időszakainak történeti időrendje is.

Az ember is a nagy Életbe kapcsolódva éli a maga kis életét, miközben egyéni ritmusával ismétli el apró periódusaiban azt, amit egész életében él le egyéniségével, adottságával, küldetésével, céljával.

Virág és lomb sajátos, magában élő élete után eltűnik. Eltűnését égből aláhulló takaróval teríti le a Teremtő. Mint ahogy szűzi tiszta az élete, éppoly szűzi fehér ez az égi lepel is. Megfagyva terül-borul az alatta megdermedt földre.

Dehát ez a védőkéreg csak lefojtja, hogy megőrizze a föld a beraktározódott életerőket, melyekből táplálkozik mindig az újra megismétlődő földfeletti élet. Amikor lejárt a pihenő ideje, megjelenik az égen a meleget sugárzó nap özöne és eltűnik a tetszhalotti lepel, megindul az élet körforgása.

Miután embernek és növénynek egy az alkotója, a mindenség nagy életét egy törvény kormányozza – amely közösségbe kapcsolódnak bele az apró életek.

Az ember fejletlen lényként születik meg, s amint külseje különböző kialakulások skáláján át változik – elmúlásáig, éppúgy változik lelke s világnézete is – míg együtt van test és lélek, ideiglenes elválásukig. Isten színe elé száll fel a lélek, a test feloszlik. De ennek ellenére is az utolsó ítéletkor a lélek ismét egyesül a testtel.

De addig! Az ember tele van lélekhozta erőkkel, mint a hó alatti föld, és ezeket a kincseket kell felhasználnia, értékesítenie és kamatoztatnia lelke üdvössége érdekében. Minthogy szabadakarata van, tőle függ, hogy fejlődő világnézete szerint mit használ fel és mit mulaszt el. Mármost ennek felhasználása szerint ő a nyertes vagy károsult, ő részesül jutalomban vagy büntetésben. Isten meghatározott küldetéssel alkotja az embert, e hivatás betöltése kötelessége és életcélja.

Rejtett erők, – rejtett kincsek – rejtett hatalmak – rejtett életek.

Elválaszthatatlan kapcsolatot látok liturgia, természet és ember között.

Az egyházi évet – amely megszenteli életünket kegyelemmel és liturgiával – két ünnepkörre osztja: Megváltónk születésének és halálának ünneplése és átélése. A megváltás beteljesülésének továbblendítője, a mennybe visszatérő Krisztus küldötte, Vigasztaló Isten eljövetelének ünnepe, – a harmadik főünnep – Pünkösd. A Szentlélek Isten megvilágosítja Jézus tanítását és megváltásunkat.

Az egyházi év négy évszakát az évnegyedi böjtök jelölik. Ezért szimbóluma az isteni Bárányt övező négy koszorú: rózsa, búza, szőlő, olajág.

Az egyházi év telének böjtje fokozottabb előkészülés az Úr eljövetelére. A hosszú éjjelekből lassan bontakozik ki a sötét rövid nappal, de elérve mélypontját, elindul növése.

Az egyházi tavasz – a lelkek újjászületésének ébredése feletti öröm, áttöri a nagyböjt bűnbánó gyászát. Leküzdhetetlen isteni Napunk életerővel telve fénylik. Feltámad Krisztusunk.

Az egyházi nyárban éri el tetőpontját a delelő nap. A Szentlélek beérleli Krisztus elvetett búzáját. Itt az aratás ideje. Illő tehát a papságért böjtölni, hogy akiket a világiaknál jobban támad a gonosz, imáinkkal és áldozatainkkal segítsük.

Szűz Mária születésének lilaködös hónapjában indul be az egyházi ősz. Ezt a reggeli ködöt még diadalmasan tépi szét a legyőzhetetlen nyári melegű nap. A bor és egyéb terményekért hálaadás az őszi évnegyedi kántorböjt.

Az Anyaszentegyház segítő keze végigkísér az életen a születéstől a halálig. De – mi is fogjuk meg segítő kezét, vezessük be otthonunkba, egyéni és családi életünkbe. E törekvésünk eredményének áldását tapasztaljuk életünk válságaiban.

Legyen a nő az otthon papnője, az Egyház helyettese, Krisztus szimbóluma a férfi. Ezzel a felelősségérzettel, kötelességtudással éljék külső, belső és liturgikus életüket. Ha így lesz, akkor megújul a magyar családi élet és megtisztul a közélet. Az élet elanyagiasodása, a létharc, az érvényesülés házon kívülre helyezte át az ember életének nagyobbik idejét Ez elvitte a lelket, a keresztény világnézet erkölcsi felfogását, érzelemvilágát, stílusát. Ha a lélek belekapaszkodnék az Egyházba és nyomon követné liturgiáját, akkor az erős kézzel védené és vezetné őt viharban, szakadékokon. Hatalmas erő rejlik az otthon bensőséges liturgiájával megünnepelt egyházi és családi ünnepekben. Magnetikus erővel hazavonzza az elcsatangolt embereket a lélekben megszólaló kép.

Az életfolyam hullámvonalának legmélyére zuhant ember öntudatából, ha ki is törölt mindent az élet szennyes árja – a betlehemi csillag fénysugaraként belevilágít egy gyermekkori szentesti emléktöredék és igen gyakran felkel a lélek, veszi ágyát és hazamegy.

Isten kegyelmének mégoly parányi külső eszköze is elegendő jel néha a tékozló fiúnak. Ezért fontos a külső eszközökkel kifejezésre hozott, szimbolizált ünnepek lényege. Kellenek a családi szertartások, mert a szeretet etikettje konzerválja Isten szeretését. Készüljünk elő és szenteljük meg lélekkel az ünnepeket! Tegyük az otthont nemcsak bensőségessé, hanem templommá, mert ez jó iskolája mi magunk és a mieink Szentlélek templomává tételének. Hangsúlyozzuk ki azt a tudatot, hogy a családfő és anya Isten helyettese és viszont ők felelősek Isten előtt öveikért, a rájuk bízottakért. Számolniuk kell róluk! Az Egyház világnézetének alapja Krisztus törvényei. Csak az lehet a zsinórmérték ízlésben, erkölcsben, stílusban.

A szabadság szabadossága örvénybe sodor. A parancsok tilalma – védelem is. Az Egyház segít a léleknek, embernek, családnak, nemzetnek, de segítsen a liturgikus lélek is az Egyháznak. Legyen ünneppé szentelve a szentmisére járás az otthonban, a családban is, necsak a templomban.

Tereljük az élet külső fontos eseményeit a külsőségekkel és szórakozásaival a liturgikus bensőség formáira és tartalmára. Ha fáradt is a ma embere, legyen meg a családi élet szertartása.

Január

A ködtől megtisztult ritka levegő fölött, magasból néz le fölényesen a nap. Szemlét tart a nagytakarítás után. Élesen, szúrósan, hidegen – fényesen, de teljesen bevilágít a föld minden rejtekébe.

Igen! Leszűrten, higgadtan látunk mi is mindent a mi januárunkban. Nem marad rejtve életünk legkisebb érzése, gondolata avagy tette sem.

A megdermedt, megfagyott élet felett messze-messze elhallható hatalmas csönd ül. Megdöbbent s ijedt tiszteletre indít, járni sem merünk. Tiszteletet parancsolók a végtelen hómezők, az érintetlen szűziesség tisztasága, sima fehérsége.

Ünnepies, fenséges a hó uralma s annak birodalma!

Dermedt és megdermesztő! De egyben gyönyörűségesen tiszta és fennkölten fehér.

A lélek érzi a végtelenhez való kapcsolatát s véges mulandóságát mindennek, ami földi. Nagyszerű halál, mely alatt ott szunnyad az élet, a feltámadás, a fáradt életerők pihentetését követő életre serkenés. Jól, rosszul elvégzett kötelességek utáni befejezés. Nem lehet pótolni a mulasztást, javítani a hibát.

Megjött a dér, hó, fagy s eltűnt az élet. Ráborult mindenre a halotti lepel. Rettenetes nagyra fokozódik a hideg – fátyolos tőle a levegő. Megjajdul a jég s hó kérge. Napsütéskor reccsen-roppan a nagy feszültségtől e fagybörtön, és mintha nyögne a föld nehéz terhe alatt, amint ez apró jajok hosszú utat bejárnak a titokzatos nagy csendben. Megfélemlítő a hatalmas vizek jegeinek rianása.

Az üressé vált természetben ijedten áll meg az előkerülő állat. Félve néz körül – nem mer járni. Embert keres – közelebb jön, segítséget vár. Soha – vagy ritkán látott alakjának körvonalait élesebbre rajzolja a vakító fehérség. Ó! Hogy eltűnt a természet élete. Hova lett dúsgazdagsága? Nem tudjuk, nem látjuk, mert fehér hó borítja a földet, fát s mindent-mindent.

Hova lett a lomb, fű s virág? Ki adta? Ki vette el? Lesz-e még valaha újra? – Miért süt ily ridegen s hiába a nap, hogy ennyire hideg a hideg?

Az ember, hogy elkészülhessen egyénisége szobrával, amelyen egész életén át vés, farag, csiszol, ahhoz segítő kegyelemre van szüksége. Ezért a lélek állig fegyverzetben őrt áll a gonosz támadásaival szemben, nehogy közönye rést-engedésében Isten és közéje beférkőzzék az.

A természet minden évben születik, él, meghal és újra megismétli ezt, mert a természet elmúlása nem megsemmisülés, hanem csak az anyagok körforgása. Az ember is leéli e földi életét testtel, lélekkel, ésszel, akarattal, érzéssel, tettel; aztán? – Aztán – a lélek és test széjjelválnak, a lélek börtöne szétesik.

A testétől megvált lélek megdöbbenve szemléli az eléje táruló mindenség szédítő végtelenségét. E nagyszerűségek megpillantásakor roggyan a térde s lelke szárnya emelkedik, amint a túlvilág ajtajában a bűntudat félelmétől ijedten, vacogva, fázva várja a maga külön ítéletét. Ki hogy találtatott, úgy ítéltetett. Számot kell adnia teremtésekor kijelölt küldetésének, hivatásának kötelességbetöltéséről. Elszakadtak a földhöz kötő szálak. Minden a kötelesség felelősségérzetének rideg látószögében áll. Jézus szeretetparancsának megvalósítása kemény próbára teszi az akaratot.

A beteljesülés és beteljesedés mérlegének serpenyőjében látja legelrejtettebb érzéseit, gondolatait, tetteit s ráeszmél, hogy a földi élet volt az érdemszerzés helye.

Minden lezárt élet a Gondviselés szemszögéből kerek egész. A visszapillantó lelket mardossák a helytállás, kitartás hiányai. Szégyen és fájdalom könnyei égetik. A képzelet szárnyaszegetten omlik össze e fényesség előtt. A liturgikus életet élő lélek, amikor átélte Isten földre ereszkedésének fenséges csodáját, fürkészve kutatja azt az utat, ahonnan Jézus jött és ahová az ő lelke is menendő lesz testétől megválásakor.

Jézus neve – erőtadó vigasz. Gyógyító balzsam a mennyben, földi életben, tisztítótűzben egyaránt. A menny megdicsőült seregeinek hálaadó imáiban zeng e név.

A természet, állatvilág s emberi sors felett egy közös úr az Úr! E megmerevült nagy fehérségben felragyog a mi részünkre a kegyelem, irgalom napja, mert az emberi test feltámad és a lélek egyesül a testtel Isten színről-színre látásának nagy boldogságában, amit megváltásunknak köszönhetünk.

A térben és időben élő ember szentelje meg életterét s az abban töltött idejét.

A bennünket övező szeplőtelen tiszta természetben lelkünknek könnyebb megőriznie az esztendőnkint megismétlődő egyházi ünnepek varázsát, amelyek a két szeplőtelen, tiszta, szent egyén, Jézus és Szűz Mária életeseményeinek évfordulói.

A kisded Jézushoz zarándokolt s ott újjászületett lélek a Bölcsekkel „más úton” jön vissza, hogy elkerülje a kísértések Heródesét.

Jézuska születését, csecsemőkorát hideg tél övezi mind a természetben, mind a lelkekben. A liturgikus lelkek hivatása a melengetés.

Az ember küzdelméből, szenvedéséből és gyötrelméből egy szó sóhajt, nyög, zúg, sikolt fel az égig: Jézus! E név említésekor bensőséges tisztelettel hajtsunk fejet. Segítsük a lelkeket

a lelki közöny és hittantudatlanság jégburkából kiszabadulni hittérítő missziós munkánkkal mind a vallástalan keresztényeket, mind a még pogányokat, hogy megismerjék és megszeressék e szó lényegét, mert e név nekünk segítséget, szeretetet és üdvözülést jelent. Jézus névünnepét ünnepeljük meg és hívjuk mindig bízó hittel. Megváltásunk előlege ez ünnepen lecsöppenő isteni vércseppek. Ha csecsemő keresztelésében részesülünk, Jézus névadására emlékezve vegyük karjainkba és gondoljunk arra, hogy Jézus születése, élete, halála által részesül a Szentlélek gazdag kegyelmeiben. A Napkeleti Bölcsekkel zarándokoljunk Jézuskához és vigyük ajándékul: a szeretetünk tüzében megtisztult türelem aranyát, hitéletünk áhítatának tömjénét, a kegyelmek felhasználásával az erényeket konzerváló mirhát.

Vízkereszt ünnepének második jelentősége: a Jordánban álló Jézus felett megnyílt égből reá szálló Szentlélek Galambja, az Atya hangja: „Ez az én szerelmes Fiam …”

Harmadik jelentősége: Jézus első csodája: a kánai menyegzőn a vizet borrá változtatja.

Jézus a házasságkötéskor szentelte meg az otthont, a családalapítást és a családi élet együttesét. Erre emlékezve szenteltessük, áldassuk meg Isten szolgájával mi is otthonunkat. E szertartást tegyük bensőségessé, ünnepélyessé, és lélekben imádkozzunk minden erőnkből a gonoszlélek kiűzéséért.

Február

Tisztalelkű, gondtalan tündérkék táncolnak szerte a világon. E kis bűvészek tündérkertté varázsolják a téli növényzetet, amint a vastag hótakaróból kiálló száraz giz-gaz harasztot, bozótot, fát, emberi fogalmat túlszárnyaló finomsággal művésziesen feldíszítik zúzmarával.

A tél tündérkéi ablakainkra virágos jégfüggönyt varázsolnak. E csillámporos virágok fénye s formája is az ő világukból való.

Talán a Nap sohasem távolodott gondolatban tőlünk oly messze, mint e hónapban s mégis most süt legfényesebben a tiszta, üres levegőn át, amint ott siklik-csillog a jég tükrén. Bármennyire is hideg még e nap sütése, melegétől a háztetőkön olvadni kezd a hó. De alighogy elindulnak a vízcseppek, egy fagyos szél leheletétől máris ijedten megtorpannak és jégcsappá merevedve felcsipkézik az ember háza fedelének szélét. Megfagyott életbeindulás jelképei ők. A játékos tündérek incselkednek az ünnepies téli nappal s addig-addig hancúroznak, míg pajkosságuk fölött elmosolyodik a szigorú februári nap is. No, lesz vidámság erre a nagy, puha, fehér, alvó csendben. Egyszer csak elkezdenek a hómezőkön az élet könnyei csillogni égi hazájukra emlékezve, a szivárvány minden színében sziporkázva. Olyanok ők a föld e halotti leplén, mint a sírokon nyíló virágok.

S mikor felragyog a hideg mosolyú februári nap, ott a messze magasban – előkelő mosolyának hírére felüti fejecskéjét a hóvirág, onnan a hó alól üzenetet hoz a földtől, vele beindul a növényvilág élete.

A föld bizalma a napban s annak alkotójában tántoríthatatlan. Ennek jeléül küldi e virág zöld levelét, mely ott a vastag hótömeg alatt élt és elkészült. Hírharangocskája illedelmes összhangban marad az uralkodó színnel. S a kis hóvirág csengettyűje azt csilingeli finom, halk hangjával, hogy a tisztult légkörű, magasrendű embernek is megvan a maga életfakadása.

Az ember születése éppúgy tiszteletet vált ki belőlünk, mint halála. Miért? Mert érezzük a léleknek Istennel találkozását. Istentől jött, Istenhez megy. Az emberbimbó fakadása mosolyt, szeretetet, segíteni vágyást vált ki.

Az újszülött emberke még csak az érzékei ösztönös életét éli. Megdermedt természethez hasonlóan tehetetlen még lénye. Szunnyadó léleknek és alvó öntudatnak börtöne.

Kisgyermek érdeklődése és ragaszkodása, az ébredező lélek veleszületett adottságának érzelmi megnyilvánulásai; Istennek szóló üzenet a szülőkön át.

Amint a föld üzenete, bizalma, úgy a kisgyermek szülei iránti ragaszkodása az *Isten-szeretés* csírája.

Titokzatos az ember testének létrejötte. *Titokzatos a lélek öntudatra ébredése és uralomra jutása.* Ez érzések már ugyan bent vannak a lélekben, de még alusznak. Eszközük a test, de ez ügyetlen és nem készséges. Együttesük küzdelem. Cél a kiegyensúlyozás.

A gyermeklélek tudatlanságának tisztasága még egyensúlyban tartja az ellentétes világokat. Egyszerű érzelemvilágának önkénytelen megnyilvánulása *közvetlen, bízó, meleg, ragaszkodó;* mert a *szeretet közvetlenül árad* s közvetlen annak viszonzása is. Magatehetetlensége fokozza szomorúságát, mert igényeit nem tudja kifejezni: ez életszenvedése.

Szunnyadt az élet a februári hó alatt is, de megindult a fejlődés.

Szunnyad az emberiség is a világ Világosságának megszületéséig.

Kezdéseink lendítésére Szűz Máriával vegyük karjainkba a kisded Jézust, hogy nyissa meg testi-lelki látásunkat!

A törvénynek engedelmeskedve, Jézus emelte ki az erényekből az engedelmességet, tekintélytiszteletet, alázatot. A liturgikus életet élő lélek a kegyelmek világosságában tisztítja, fejleszti lelkét, hogy a benne megszületett Jézust megőrizze, megtartsa és bemutathassa Szűz Máriához hasonlóan, aki papnőként mutatja be drága Szülöttjét a templomban és átadja Jézus Testét, Vérét, Lelkét Simeonnak, a szentmisét bemutató papság elődjének.

Az eljövendő Messiás jóslatában bízó agg Simeon boldogan veszi tudomásul a Megváltó ittlétét s látása után a saját halálát.

Szűz Mária Szívét hét tőrként járja át a Szentlélekkel telt Simeon megrendítő jóslata Jézus szenvedéséről és haláláról.

Második titkát is magábazártan, ennek hősies viselésével legyen követendő példánk.

E napon szentelt gyertya jelképe Jézus emberségének és istenségének. Használjuk fel e szentelményben rejlő kegyelmi erőt az élet és a gonosz megpróbáltatásaiban, égiháború ellen és a haldoklás sötétjében. Üdvözítőnk világossága világítson életünk útvesztőiben.

A ragyogóan fényes februári napnál fényesebben ragyog az édes Szűzanya és karján dicsfényben tündöklő édes, csöpp Jézuska. A szeplőtelen, tiszta, fehér hóban ott tündököl, ragyog természetfeletti tisztaságban e két Egyén.

Március

A március zajos, csobogó csacsogása váltja fel a hosszú tél nagy hallgatását. Nehezen szakad fel a dermedtség s nehezen indul meg az élet. De nyújtózkodik a föld s kérgéről repedezik, olvadozik a téli takaró.

Addig-addig hancúroztak az incselkedő tündérkék, amíg felébresztették a tavaszi szellőt. Megborzong, lassan-lassan bontogatni kezdi szárnyait. Kinyújtózkodik a nap felé s végignyúlik egy habos hófelhőn. Aztán?

Aztán elindul lépdelve, táncolva, repdesve. Tájról-tájra szállva, simogatva, meg-meglebegtetve a levegőt. Ahol még zord, ott békít, szelídít, enyhülést kér. Közelebb hozza a napot a földhöz s melegebbé kunyorálja annak tekintetét.

Az életfakadás küzdelme és bonyodalma váltakozik a márciusi rügyfakadásban. Küzdelmes hónapja a természetnek – embernek.

Megmozdul a tetszhalott-természet élete. Érzik már az újjászületés. Nagyot sóhajtva megelevenedik a föld. Fájdalmasan nyögve duzzadnak a rügyek. Megjajdulva felpattannak. A rügytakaró fáradt szomorúsággal fonnyad el és eltűnik, mert befejezte kötelességét!

Rejtett erők – rejtett életek. – Rejtett törvények energiái feszítik a takarók alatt szunnyadó, de élő életek burkát. Zajos lett erdő, mező a nagy zajjal csobogó patakoktól. Hanggal töltik meg a lombtalan természetet az apró vizecskék, jégcsepegések, lehorpanó hófoltok, a lerögzítő jégburokból kiszabadult hótömegek lecsúszása, lezuhanása, jégcsapok letöredezése. Dehát ez nem is csoda, hiszen egy megtört nagyhatalmat hordanak szét. Ha fagy s dermedtség uralma alatt tartja is a hó a földet – de pára s virágillatként elillanhat egy melegebb napsütéstől. Nagy zajjal viszik a hírt is – de magát a vízzé vált fagyot is. Sok akadályba ütköznek saját medrükben. Ez az ő életüknek ritmust és dallamos akkordokat adó küzdelme. Meg-megtorpannak a nagyobb akadályoknál, de vagy magukkal sodorják, vagy pedig átesnek rajtuk fehér, habzó függönyként hullva le róluk. Nagyképű morajjal zúg az őket összegyűjtő folyó, mintha tudtul adná, hogy hivatása magaslatán áll.

Márciusban valami besuhant a levegőbe. Valami mosolyt fakasztó. Tél van, még lehet hó és fagyhat is, mert még elég hideg és szigorú a szél. Nehezen szakad fel végleg a dermedtség. Olyan ez a márciusi mosoly, mint az a kisgyermek, akit ha meg is fenyegetnek, nem fél, hanem visszamosolyog.

Rügyfakasztó is lehet a napja, szele, de hozhat s vihet havat is. Történt a kiújulás, hisz nyomában az élet. Elindul a nedvkeringés a növényvilágban, a földben. Az élet megnemesítői, újjászületői ők. Körforgás az élet törvénye. A mindig visszatérő gondolatok jelképe. Itt-ott jég és hó van. De már a lombtalan bokrok alján ibolya nyílik.

Az új világba pottyant, zajosan érdeklődő emberke csacsogó tudnivágyása fáradhatatlan az őt környező világ megismerésében. De ad is az neki munkát bőven! Ismeretgyűjtésének kapzsiságát fokozza az utánzás, bírnivágyás. Nem ismer határt a tapasztalatszerzésben. Nem sajnálja a legnagyobb testi fájdalmat se, ha ennek árán szerezheti azt meg.

A liturgikus életet élő lélek összpontosított áhítattal és önmegtagadó fegyelemmel őrködik a test és külső élet lelket széthordó kísértései miatt, hogy Szent Józsefként a reábízott Jézuskát önmagában és külső életében gondozza és érvényesíthesse. Ezért elmenekül a történő élet zajából a liturgia csendes mélységeibe. E megállások az élet küzdőterének oázisai. Ezeken nyílnak ki a lélek ibolyái.

A Mindenható bízta az isteni Kisdedet Szent József gondjaira. Akit féltő szeretettel védett meg és verejtékes keresetével táplált.

Követendő példánk az Istennel egyesültségünk megőrzésében. Minden szülő és nevelő tanuljon tőle és kövesse. „Meg ne botránkoztassatok egyet is a kisdedek közül.”

A felelősségérzet és kötelességteljesítés nem lehet szeszély. Ez valláserkölcsünk fokmérője.

Szent József napján indul meg a kerti munka. Az élet legszebb palántája a gyermek. Szent József a legszentebb emberpalántát nyerte élete kertjében.

Az élet fejlődés. A fejlődés küzdelem. A küzdelem létrehozója az akadály. Létharcát vívja: természet, emberi lélek, test a lélekkel, érzés az akarattal, elhatározás a tettre váltással, mert Isten az emberi lélekbe nemcsak a kegyelmét oltja be, hanem a szabadakaratot is. A megismert bűn és hiba elleni küzdelem érdemszerzés. E küzdelem fokával arányban áll üdvözülésünk.

Gyümölcsoltó Boldogasszony napján oltotta be a Szentlélek a malaszttal teljes Szűz Máriába az Atya által ígért emberiség Üdvözítőjét. Ez a föld legnagyobb megszentelésének ünnepe. Isten lehajlik az emberhez. Ég a földhöz, Szentlélek Szűz Máriához. Eredmény: karácsony, Jézus, üdvözülésünk.

A rügyfakasztó nap özönében ott térdel az Istennel beoltott természetfeletti Anya üdvözülésünket biztosító Gyümölcsével. Boruljunk mi is Szűz Mária mellé, és megtisztított lelkünket tárjuk ki virágként, hogy megteljék malaszttal és maradjon a Szentlélek templomának élő monstranciája. Kérjük Jézus szent Szívének legdrágább kincsét, az ő szent Lelkét. A liturgikus életet élő lélek váljék élő Szűz Máriává, szentséghordozóvá.

Nagy ünnep ez a nagy titok, nagy esemény. Minden ünnepek kezdete, eredete, oka.

Április

A tavaszi szél elrakoncátlankodott, sokat kószált a világűrben s nagyon elbízta magát, mert látott telet, nyarat, őszt, tavaszt – s már unja az itteni készülődést. Siettetni szeretné az élet pezsdülését. Összecivakodik a felhőkkel s azok leesnek a földre. Ingerkedik a nappal s akkor az elkacagja magát úgy, hogy elszaladnak tőle a felhők.

De kikap ám az ifjú szellő is!

Rohan utána az öreg szél nagy haragra lobbanva a felőle hallott sok rossz hírtől. Űzi-hajtja a szél a szellőt s lesz belőle nagy kavarodás. Elbújik a nap. A szélhordta havas felhőkből havaz.

Az emberi ifjúság is sokat szeleskedik rendszertelen kapkodással. Rendezetlenek értékei – hibái s a külső világgal való viszonya …

Hej, de sok mindent kell befogadnia! És hej, de sok mindent kell önmagából kidobnia!

Nagy, nehéz s hosszú munka!

De sietteti az életbe-hívó, rügyfakasztó tavaszi nap. Kapzsi, mohó, mert fél, hogy lekésik arról a sok mindenről, amit az élet gazdagsága feléje nyújt. S épp ettől nem veszi észre, hogy mily sok mindent szétszór, elveszít – szükséges értékekből – s hogy ez az öntudatnélküli gyűjtése: soha le nem tehető terhévé válhat!

No és ha nem lenne a szeszélyes áprilisi szél, amely a mindenségben kószálva hord hímport és magot – akkor nem is lehetne gyümölcsgazdag az október sem!

E szél felhőt hord a nap elé. Esőtől gazdag felhőt kerget s azt szétszakítja. Eső után ellöki a nap elől. Mindez termelője növénynek, gyümölcsnek s magnak.

A koratavaszi füvesedő mezőkön a napba kacagó sárgájával, mintha rányomta volna a tavasz pecsétjét, úgy hat a gyermekláncfű. De majd ő is megőszül, mint az ember, és e sárga szirmocskák fehér bóbitájának apró pihéibe rejtett termései, látszólag bizonytalanul, céltalanul lebegnek a levegőben mint parányi vitorlások, de valójában az isteni Gondviselés a szelek szárnyán viszi a magot rendeltetése helyére. Az emberi gondolatok, eszmék, jószándékok jelképei ők. Megérkezésük helye, kicsírázásuk, gyökérverésük, kihajtásuk, maghozásuk? Isten titka. Célhoz jutás, célbaérés, küzdelmes harca növénynek, embernek.

A testileg és lelkileg fejlődésben levő ifjú is tele van a kezdés lobogó készségével. Lelki-szellemi ambícióinak rügyei is a pattanásig feszültek tartalmuktól. Alakulni, fejlődni, kibontakozni … A tudás, ismeret és tapasztalat maggyűjtő korának szertelen ideje ez, melynek rendszerbe foglalásakor kerülnek ki majd az élet összes értékei.

Az öntudat ébredése a kegyelem beömlése. Az ébredés nehéz, mert néha új álomba szendergés késlelteti. A serdülő ifjúság már öntudatosan akar, s érzi, tudja, hogy felelős tetteiért. Bár még bonyodalmak nélküli a tudatossága, de itt-ott összeütközésbe jut érzelme a külvilággal.

Ez a folyton testet háborgató áprilisi időjárás vajon nem azért van-e, mert ez a feltámadás hónapja?

Fúj a szél – löki, taszítja az embert. Cibálja, ráncigálja a ruháját, lekapja kalapját. Hideg van egyik percben – meleg a másikban s hirtelen eső veri meg. Hol kiderül – hol elborul.

A kegyelem napja is hol elborul, hol ránk süt.

A nagyböjti szelek felrázzák a lelket, intenek a bűnbánat tisztításával a méltó előkészületre és a nagyhét drámai valóságának bensőséges átélésére. Krisztussal átélni kínszenvedéseit és feltámadásának napját. Amily mély és őszinte az előkészület, olyan arányú az eredmény is. Merítsük minél mélyebbre a szórólapátot és emeljük minél

magasabbra, hogy a szél kifújhasson belőlünk minden pelyvát, mert így támadhatunk fel minden évben.

Jézus „kishitűnek" jellemezte az élet tomboló viharaiban próbára tett ember fejvesztettségét. Jézus alszik, de ha felébredt, egy intésére elül a vihar. Az élet hullámzása és elsodrása ellen küzdő lélek küzd üdvözülése érdekében létharc megvívásáért, s ha el-elbukik is – alázatának fokozására fordítja bűntudatát. A megtérő bűnös megtörtségével áll a megkínzott Jézus kíséretébe.

Jézus haldoklásának hónapjában van a haldoklók napja. Ha egész életünkben készülnénk a jó halálra, az se lenne elég ahhoz, hogy tudjunk jól meghalni. Itt is vegyük igénybe az Egyház anyai segítő kezét, hisz oly készséges szeretettel nyújtja felénk. Tanuljuk s tanítsuk meg e kegyelmekben gazdag szertartásra a lelkeket.

Haldoklók napján fokozottabban gondoljunk az innen nehezen indulók s átmenők küzdelmeire és siessünk segítségükre. Odaátról majd meghálálják.

Pálmavasárnap szentelt barkája emlékeztet Jézus ünnepélyes bevonulására Jeruzsálembe, kivégzése színhelyére.

Nagycsütörtök estéje Jézus főpapi imájáért és az Oltáriszentség szerzéséért legyen hálás megemlékezésünk. Ez éjszakát megszenteli Jézus agonizálása és elfogatása.

Jézus kínszenvedéséért és megváltó haláláért nagypénteken szigorúan böjtöljünk. Visszaemlékezve a legszentebb drámára, bensőséggel éljük át eseményeit. Magunkba szállva adoráljunk a Szentsírnál.

A Szentsír és a nagyszombati feltámadási körmenet virágdíszítéséhez áldozatos szeretettel járuljunk hozzá Isten dicsőségéért.

A húsvétvasárnapi szentmise után az ott megszentelt sültbárányt, főtt tojást, kalácsot, bort, sőt keserű zöldsalátát együk díszesen terített asztalunknál imádkozva, elmélkedve.

A szentelt terített asztalnak dísze: Jézus-szobor, utolsó vacsora képe, bárányka, szentelt barka, virág. A morzsákat égessük el.

Logikus Isten igazságossága: a bűn bűnhődése. Az eredendő bűn okozta romlott természetünk szeszélyének mintegy bizonyítéka Jézus ünneplése után megfeszítése.

Krisztus felelete: a szeretet legnagyobb áldozata, küldetése, megváltásunk és az ő feltámadása. Krisztus feltámadása üdvösségünk záloga. – A feltámadási körmenet a kereszténység diadalának ünneplése.

Az a készséges szeretet, amely Magyarországon oly bőségesen árasztja el virággal a nagypénteki Szentsírt és a feltámadási körmenetet, külföldön is elismert, ami hálás, boldog önérzettel tölthet el bennünket.

Május

Az itt maradt világba mintha egy másik világ ereszkedett volna! – Hát hol voltál te lombos, virágos élettel telített világ? De hát hogyan is férsz bele a mi eddigi öreg világunkba? Szinte hallom s látom ez új világ növését, mégse tudom követni e dús életet.

Fű, fa, virág amerre nézek, ó, be gyönyörű vagy te édes, szép természet! Rajongva szeretlek téged – s benne az Alkotót! A rügy friss zöldjétől és virágillatoktól mámorító a levegőd. A mosolygó-kacagó virágokra úgy bólogat lila ködével az orgona, mint a gyerekek pajkoskodására a felnőtt ember.

Csattogó, trillázó, derűt fakasztó madárének orkesztere munkára, festésre, költészetre hangolja a zsibongó lelket.

A természetnek csodával határos kibontakozása csak halvány visszfénye a pünkösdi Szentlélektől kapott kegyelem dúsgazdagságának és termékenységének.

Nemcsak a természet napja érleli a testet, hanem a kegyelem napja is a lelket. És aki a kegyelem világító sugarába fogódzva tapogatódzik a nagy Életben s így járja kis élete útjait – az az élet szakadékai fölött hidat ver a hitből s erkölcsből, ha mégúgy zsong-bong is körülöttünk az életfakasztás zajos muzsikájának csábító melódiája.

Mert! Mert a nagy élet ritmusának fönséges szólama lelke fülén át bejut lelke belsejébe s ott elrendezi és rendszerbe hozza e két ellentétesnek látszó életet. Így kap irányt s a kapott irányítással eligazodik a szövevényes utakon.

Céltudatos, öntudatos életindulás biztosítja a célhoz jutást s megkevesbíti a csetlés-botlást, eltévelyedést, esést, bukást, a zuhanást.

Kiegyensúlyozottság, összeszedettség.

A jófeltételek tettre váltása az egyetlen helyes emberi május, mert a termékenység s családiasság hangulatában irányadó a kegyelemközvetítő Szűz Mária, mindnyájunk mennyei Édesanyja, akihez hasonlónak teremtette Isten földi édesanyánkat, aki gondoskodó, önfeláldozó, hős egészen az „én” megszűnéséig. Őreá nézünk fel a legmagasabban és ez marad a legértékesebb erőtadó emlékünk.

A májusi élet beharangozója a gyöngyvirág. Hangja, finomsága s harangocskáinak sorozatos fokozata a mérséklésre kér s a fejlődés lépcsőjére tanít. Védő, széles, erős levelét előre nyújtja, hogy rálépjenek a jó tündérkék.

Így tegyen az emberi májusban is a lélek, az élet törtető zajában s kábító illatában. Öntudatosan élje fejlődését s nyújtsa ki lelke kezét őrangyala segítsége után.

A magasabbrendű öntudat fejlődési fokozatán haladók, akik a nagy Élet törvényeire tapasztott füllel élnek és a Szentlélek választottjai, azok ellentmondanak testnek és az áldozat máglyáján elégetik az ösztönös örömöket. A szent hivatást betöltőkből csoportosul az a Szentlelket követő fényes sereg, akik a már kifejlett embereket is segítik a kegyelmi élet felé. E kemény önmegtagadók tiszták, engedelmesek, szegények. Isten rabjai, a magasabbrendű öntudatúak, az eszményeknek élők. Apostolok, alkotók, a nemzet napszámosai. Önmagukból kiemelkedve a természetfeletti életbe kapcsoltak, a Szentlélek gyermekei.

A megváltott emberiség újszövetségi világába küldte el a feltámadt Krisztus a vigasztaló Szentlelket. – Ahogy a pünkösdi szél zúgásával szállt bele a Szentlélek az Apostolok és a megváltott emberiség lelkébe, úgy zúgott bele kegyelmének erejével értelmünkbe megvilágosítása, s fakasztotta életté Jézus életét, tanítását, megváltását és feltámadását.

Szűz Máriára másodszor árad pünkösdkor a mindent megértető, megerősítő, bátorrá tevő Szentlélek. A liturgikus életet élő lélek átéli a Cenákulum e második nagy csodáját s a Szentlélek beáradásától megerősödve kilép a közélet küzdőterére az apostolokkal s ő is hősiesen küzd az eszményekért. Az apostolok eksztázisa megismétlődik minden pünkösdben. A Szűz Máriát körülálló apostolokhoz lélekben – mi is csatlakozunk. Áhítattal várjuk és fogadjuk a pünkösdi zúgó Szélrohamot s tűzlángjait, hogy lobot vessen tőle bennünk is a szeretet áldozatos, segíteni vágyó, földünket behálózó futótüze. Az új parancs: a szeretet. Jézus azért küldte el a Vigasztalót, hogy mindeneket megértessen. E kettő adja azt a békét, amit a világ nem adhat. A Szentlélek templomához méltó megszentelt, áhítatos vigíliával várjuk, kérjük eljövetelét és ünnepeljük meg a pünkösdöt is nem kevesebb lelkiséggel és ünnepélyességgel, mint a másik két főünnepet.

XIII. Leo pápa a „Divinum Illud Munus” kezdetű enciklikájában kötelezőleg elrendelte a pünkösd előtti kilenced tartását a Szentlélekhez intézett könyörgésekkel. Minden templomban és szent helyen. Az ehhez fűzött búcsúk a szokott feltételek mellett elnyerhetők a kilenced és az oktáva alatt Szentháromság vasárnapjával bezárólag. Egyes templomokban a vigílián csendes szentségimádást tartanak és a templom körül hajnali miséig virrasztanak. Lelkiségben gazdag szokása a szaléziánus noviciátusnak a Szentlélek galambszobrának virággal díszítése és a Szentlélek ajándékainak hét papírgalambra felírása. Imádkozás után az urnából mindenki kihúz egyet és ez a Szentlélek ajándékaiból az egész évre irányadó.

Követésreméltó szokás a család részére is. Küzdjünk a pünkösd ünnepének szürkesége ellen, de egymásnak adott ajándékunk ne legyen anyagias, hanem lelki, szellemi, Szentlélek szimbóluma.

Pünkösddel ünnepeljük a lélekben a kegyelmi élet lelki életének életre kelését a természet pompás életfakadásának e gyönyörű hónapjában.

Az egyházi év három főünnepének betetőzője a Szentháromság vasárnapja.

A lélek virágként táruljon ki a kegyelem napja felé, hogy elnyerhesse a Szentlélek hét ajándékát és felhasználása teremje meg annak tizenkét gyümölcsét.

Június

Uram Teremtőm, hát mennyire szeretsz Te minket, hogy ily pazarul szórod a szépségek gazdagságát ránk – a természet már úgy tele van ajándékaiddal s Te csak fokozni látszol ezt még mindig!

A szeretet rózsáit hinted a lelkekbe is, nemcsak a virágok királynőjét a virágos világba.

A szeretet rózsáinak tövisei az áldozatok. A szeretet azt szereti, akihez eszméi és érzései fűzik s annak érdekeiért odaadja a magáét. Ezt az érzést önmérséklés kíséri s jellemzi a még enyhe bár, de mégis meleg nyári nap is.

A virágok gyümölcsein kívül már a szeretet gyümölcseit is adod az ember életébe. Célhoz jutások, célelérések, eredmények gazdagítják, szépítik az életét. Már tud áldozatokat hozni, keresi az értékeket és meg is találja azokat.

A nyári virágok dús pompájában díszlik és illatozik a természet. Elnyíltak a tavaszi virágok. Kikeltek a madárfiókák s nevelik őket szülőik. Kialakult az emberi élet célja s tartalmát kell összegyűjteni és feldolgozni.

Szeretetet adni, szeretetből tenni.

A júniusi napsütötte lejtős dombokon sok virág tarkállik színben és formában. Mindeniknek van ága, lombja, társa, csak a spirea áll egyedül, egyenesen lombtalanul. Lenge pelyhes, a hópehelyhez hasonló finomságúak apró szirmai s az egész lenge virág is, nagy hócsomóra emlékeztet. Színe a melegebb fehér. Illata bár finom, de intenzív. Olyan ő, mint a hétköznapi tarka-barka lelkek közül kiemelkedő lelki intelligenciájú, magasabbrendű ember. Aki ég már a Szeretet tüzében és magával ragadja az eszmény heve, mert hivatása eszméjének varázslatába kerülve mindent elhagy. Csak az eszményt látja, hallja s a leküzdhetetlen küldetésnek elragadtatásával követi azt úgy, hogy megszűnik az én. Bezárja akaratát a Szeretet szellemébe, alázatosan tűrve, helytállva kitart.

Istenért szeretve a lelkeket, Isten felé vágyik terelni őket.

Isten igézetében, hősként küzd eszményéért. Vágyik bűntelenné segíteni a lelkeket.

Jézus kézen fogja mint Jóbarát és segítő Munkatárs. Belép életébe. Együtt élik életüket. Elindul Vele, Hozzá. Ha keskeny, nehéz, göröngyös, tövises az út, Reá néz. Vele beszél, Őt kéri, Ő igazítja el, hiszen Ő irgalmas.

Jézus szeretettől izzó, szentséges Szíve viszontszeretetünk után vágyakozik. Szinte kér, könyörög. Jóságos, szelíd mosoly ül szent Arcán, Keblén, lángoló Szíve töviskoszorúban. Ha e tűzbe dobjuk lelkünket, akkor nemcsak megtisztulunk tőle, hanem szeretetünk is lángra lobban s e kapott szeretet világosságával és melegével járhatjuk az élet sötét útjait.

Isten áldozatos szeretetének aránya messze-messze túlhaladja fogalmainkat. Jézus isteni szeretetének magasztosan titokzatos végrendelete – az Oltáriszentség. – A szentségi Jézus ünneplése – amit a nagycsütörtöki gyász hangulata nem enged meg és ezért külön ünnepe az Úrnap.

Az eucharisztikus lélek Lüttichi Juliannát követve törekszik ünneppé szentelni az Oltáriszentség vételét és adorálását. Hálás, szerető szívvel köszöni az Oltáriszentség létezését s azt a meleg áramot, amely ebből az Erőforrásból kisugárzik.

Krisztus diadalmenete az úrnapi oltáriszentséges körmenet.

Éppen ezért méltán döbben meg a lélek a Szentséget ért bántalmaktól. Jézusom, miért engeded meg? Pedig ezek a borzalmak csak a láthatók. Aki egyszer magához vette a Szentséget, vagy azután gyakran az élet folyamán, rejtve vagy nyíltan követi el bűneivel Isten bántását.

A szent Ostyába rejtőzött Krisztust az utca porában is térdre hullva imádjuk.

Pünkösdöt az Egyház hol májusban, Szűz Mária hónapjában, hol júniusban, Jézus Szíve hónapjában ünnepli. Így lebeg a Szentlélek e két szent Szív között. Kérjük erős, bensőséges hittel Jézus szent Szívének legdrágább kincsét, az ő szent Lelkét.

Július

A piros pipacsos és fehér margitvirágos, zöld tűvel szegélyezett aranysárga búza hullámzó tengere magyar reményeket ringat. A hevesen tűző nyári nap nemcsak melegét, hanem színét is átadta az érett búzakalásznak. Nemcsak a búzakalászok hullámzanak, hanem a forróságtól izzó levegő is, amely hangos a zizegő, zümmögő rovarvilágtól.

De jöhet embert, állatot megfélemlítő, fákat gyökerestül kitépő égiháború. Gabonát széttipró jég. A rekkenő hőséget enyhítő futózivatar után szivárvány köti össze az eget a felüdült földdel.

A madár családi élete is közeledik hivatása betöltésének utolsó állomásához. A fáról-fára repülni tanuló madárfióka ijedt jajgatása, sikolya is szenvedés a madáranya szívének az apró életet elpusztító ellenségeken kívül.

Az életformák koncentrálódtak a növényvilágban. A virágzás pompáját a gyümölcs váltja fel. Ismét feszülnek az életet rejtő külső leplek. Sorvasztó az izzó nap heve. El kell pusztulnia újra az új életet záró formának, hogy kipereghessen belőle a jövő.

Az emberi nyár – nem a megállás kora, ahol előre- s hátranéz és megállapít; hanem a tevékenység kora. Gyűjtés, raktározás ideje. Ez az élet dereka. Embernek s természetnek a mérlegre rakás legfőbb időszaka ez.

„Ki mint vet, úgy arat."

Mily magvakat szedegetett? S az élet milyeneket lopott tarisznyájába? Mily vizeken evezett – halászott? Járt-e hegyeken vagy mélységekben? Most mindez nyilvánvalóvá válik!

Ki mit szeretett, azt gyűjtötte össze s azt termelte ki! És csak erre nézhet majd vissza, mint élete tartalmára és eredményére!

Amint gyümölcseiről ismerjük meg a növény faji nemességét és jóságát, éppúgy tetteiről, igényeiről az ember fejlődési fokozatát.

Az ember igénye – ízlése egyéni értékeinek mértéke.

Az emberi összetétel: az erények, képességek és bűnös hajlamok összessége. Az emberi természet is learatja az élet terméseiből mind a tele, mind az üres kalászokat – sőt még a konkolyt is.

A lélek – az erkölcs, lelki intelligencia, az akarat kiválasztója és elrendezője. Ez a munka belső harca és küzdelme az én-nek önmagával és a külső élettel. Ez erkölcsi küzdelmek és vívódások fokmérői annak, hogy az én mennyire érte el vagy mennyire tartja egyensúlyban a külső élettel való küzdelmével és munkájával a lelkét.

Ez az élet próbaköve!

Az eszmények világában élő lélekből az Isten kegyelme eltörli a bocsánatos bűnöket is és így kikristályosodik az Istenbe kapcsolódása. Az Istennek és egy másik léleknek kitáruló

lélek megnyilatkozása olyan, mint a kinyílt virág kelyhéből áradó illat. Amikor már úrrá lett a lélek a test felett és az Isten-szeretés az önszereteten, akkor az áldozatos szeretet teljesítménye eléri csúcspontját a lélekmentő missziós munkában, vagyis a lelkek Istenhez terelésében.

A kánikula hevétől fűtött ember vérének bűneit engeszteli Megváltónk a megváltásunkért ontott szent vérével. Jézus mellénk áll, úgy szenvedélyeink mérséklésénél, mint elkövetett bűneink megérdemelt büntetésének enyhítésénél. A Szent Vér ünnepén ígérjük önfelajánlással engesztelésünket az emberi vér bűneiért. A Szent Vér ünnepén, hálánk bizonyítékául ígérjük, fogadjuk életünk jobbítását. S belemerülünk e Szent Vér misztikus tartalmába, értékébe. A kánikulai hőség enyhe emlékeztető a purgatórium tüzére, amit szenvedni kell a léleknek a test és vér bűneiért. De a liturgikus lélek Mária Magdolnával borul le Jézus elé és könnyeivel mossa a Mester lábait.

Szent Erzsébet látogatására a földet megszentelő örömhírrel sietŐ Szűz Mária lába nyomát követjük, ígérjük, hogy mi is ilyen boldog Kristoforákká akarunk válni.

Sarlós Boldogasszony napján Isten Anyja magasztalta az Urat, mert nagyot cselekedett vele.

A Kármelhegyi Boldogasszony napján felvett skapuláré megvéd minden veszedelemtől.

Suhognak a magyar sarlók a magyar vérrel és verejtékkel megszentelt földön. Isten kiengesztelődött áldásáért imádkozzunk e Jézus Szívének felajánlott nemzetért, hazáért, lelkekért.

Augusztus

Csak úgy liheg már az érzések túltengése az élet augusztusában, hősége mintha érezné és tudná vége közelségét és ezért tombol.

Ahogyan a művész összegyűjti művének részeit, úgy takarítja be munkája eredményét a természet, az emberi elme és lélek. Ennek az időszaknak az eseményei tétetnek mérlegre és megméretnek célkitűzéseinek elért eredményei.

Ki hogyan sáfárkodik? – Jaj annak, kit elkábít a hőség, illat, íz és érzés!

Ha a nyári nap perzselő, butító, heves napsütésének légköre eltompítja az értelmet, egyeduralkodóvá válik fölötte az ösztön. Az ösztönök feletti uralmának jele az a fokozat, amely az emberállattól, az állatemberen keresztül magasabbrendű emberhez vezet, akiben az én uralkodik az ösztönök felett.

Úrrá lett-e az ösztön? Szolgájává vált az ember az ördögnek? Szabadságot élveznek az ösztönök? Örök rabságban sínylődik-e a lélek?

Nyáron tobzódik a természet is, az ember is. Vesztegel az értelem s a lélek. De ahogy a buja növényzetnek is megvan a maga ezer ellensége, mely nyíltan s titokban pusztítja, így van az ember ösztönében is. Feleszmél-e néha bódultságában vagy sem? Úr lesz-e a kábultság felett vagy sem? Ez a lélek lenni vagy nem lenni kérdése! Az értelem kertésze a rossz gyümölcsöt termő fát kiássa-e gyökerestől? Gyomlál-e, irt-e állandóan nyitott, látó szemmel s erős akarattal? Kiszedi-e a követ, göröngyöt porhanyított talajából? S tépésekor a dudva, hacsak leszakad, nekimegy-e csákánnyal is a gyökérnek?

Ettől függ a *saját* igaznak találtatása vagy tűzre vettetése!

Az emberi nyár is dús, lombos, pázsitos és tarkavirágos. Tele van az emberekkel való kapcsolattal. Tele van meleg napsütéssel! De jégveréses, zúgó viharokkal és villámsujtásokkal is.

Harmat, meleg eső, zápor az enyhetadó, felfrissítő, megerősítő vigasza a nyárnak.

Ez az érett kor gazdag: erőben, munkában, eredményben, csapásban, küzdelemben, tévelygésben – de gyakran felhőkbe borultan vészes az élet ege. S ilyenkor az eddig

garázdálkodó ember megszeppen, mert nem talál kiutat, menekvést s kétségbeesésére megoldást.

Az Alkotó bölcs gondviselése a növényt, embert, állatot erdővel védi meg a széltől és hőségtől.

Az embert leheletével gyógyítja, élteti az élő fa levele. De lelkileg is érzelmi kapcsolatban van az erdő védő lombsátorával. Terhet levevő, üdítő, ifjító, enyhetadó balzsamos illata. Az erdőnek olyan ünnepélyes, fönséges a csendje, mintha gót templomba lépnénk. Közelebb érezzük Istent az erdőben s a magas csúcsokon. Ott, ahol tisztább, ritkább a levegő és ahol hallgathatjuk a csendet. Mint mindenütt, ahol megszűnik az emberi élet külső történésének zaja.

Ha az ember a kánikula hősége elől árnyas erdőbe menekül s ott hegyekre kanyargó utakon jár, a lila harangvirág zizegve zeng feléje:

Ember! Hova rohansz az élet nyargalásában? Állj meg s gondolj lelkedre is, te, a családodért s hazádért munkádat hajszoló ember.

Már hűvösebbek az esték, mintha figyelmeztető vendégként ellátogatna az őszi szellő előhírnöke. Olyan szállásmester-féle ő!

Hely kell az ősznek, hisz ő is gazdag kincsekben!

Isten napszámosa, mind szélesebben-szélesebben gyűrűző munkaterének a hősiesség arányába nyúló teljesítményhez energiáját a kegyelmi életből meríti. Beérlelődnek az öntudatra ébredt lelki adottságok gyümölcsei. Az eszmények küzdelmének elért látható eredménye adja elégtételének erőtadó békéjét. A föld termését is learatja az ember és hazahordja otthona közelébe féltve őrzött, szeretett gabonáját. A letarolt gabonaföldek felett messze-messze elnéz a munkás férfi tekintete és ekkor megpihenve, bizakodón búcsúzik a földi hivatása betöltése után mennybe szálló Szűz Máriától, Magyarország Nagyasszonyától.

Krisztus megint lehajlik a földre és felemeli Anyjának nemcsak lelkét, hanem testét is. Szent Fiának viszontlátása boldog örömében, hivatásának betöltése jutalmául nyeri el a Szentháromság színe előtt a mennyei Királynő koronáját.

Ez az ünnep nekünk magyaroknak fokozottabb horderejű, mert az utódnélküli Szent István – halála előtt – hittel, bizalommal tette a kéréseket és kegyelmeket közvetítő Szűz Mária, Boldogasszony Anyánk kezébe országát és nemzete hitét.

A nemzetét szerető, államalapító, hittérítő apostol és szent fiút nevelő szent apa kötelességek okozta küzdelmes és szenvedésekben gazdag életét úgy élte le István király, hogy szentté válhatott. A kötelességteljesítés tündöklő példája Ő.

Ez – küldetést, hivatást jelöl e nemzetnek, hazának és a magyar katolicizmusnak. Folyamodjunk bizalommal mi gyermekei is mindenkor Szűz Máriához hazánk és nemzetünk ügyében, bajában.

Szeptember

Lehiggadt a nyár tobzódó heve. Elült a történés erőszakos perzselése. A szeptemberi nap a nyári meleg első csökkenése.

Levegője lélekkel telített. A lelket merengéssel tölti meg.

Titokzatos szépségeitől telített az ősz adventje. E levegőben gomolyog a nyár hőségének párája, ködje. Benne a múlt és jövő. És közel hozza a hegyeket, amint áttöri a lila fátyolt fényes ragyogásával a még meleg nap bágyadt mosolya. E lemérséklés lehetővé teszi a kifejlett, teljes természeti szépség szemléletét, amitől elzárt a kánikula vakító fénye s testet-szellemet hervasztó heve.

Nyílik az őszi, mérsékelt nap szülöttje: a kikirics.

Az enyészet előhírnöke ő.

Nincsen zöldje, lombja. Már nem a remény színét viseli.

Szára: a megtisztultság fehérsége.

Szirma: a bűnbánat lilája.

Kelyhében: az isteni bölcsesség színe sárgállik.

Amikor a fényözönben ragyogó nap esténkint nyugovóra tér, akkor háta mögött besuhan az ősz s hidegen ránk sóhajt.

Szeptemberben kezdünk eszmélni lelkünkre s így kerülnek felszínre az értékek, hibák s hiányok.

Most kapja az ember az első intést az elmúlásra. Megáll s körülnéz az életben és saját munkájában s újult erővel, buzgalommal folytatja. Sok még a tennivaló. Messze még a beérés. – A súlypontot átteszi a szenvedélyekről a kötelességekre. A szeptemberi ember lelkében az elmúlásra emlékeztető magábaszállás szemlét tart ennél: eleget tettem-e hazámnak, családomnak? Akárhogyan szól is a felelet, ott meredezik a legnagyobb, örök kérdőjel: és ön-lelkemnek?

E megállás után kissé kiemelkedik a lélek a köz iránti kötelességekből – s befelébb nézve él bár, de dolgozik, mert hátra van még az alkotás és a gyűjtés.

A látvanézés, a gondolkodás. Leszűrés már a tanulás. Okulva tanul az emberi lény. Lila ködje a megbánás szégyene.

A test tobzódását bánja a lélek – okul rajta az értelem. Kezdet ez. Megszületik a jószándék, az elhatározás, de hol még a tettreváltó akarat!?

Légköre: a befejezés utáni és a kezdés előtti. Napja derű – a múlt eredménye, a kezdés üdesége s a megállás gazdag mélysége. Melege átszűrődik a megértés mérsékletén. Finom, lila fátylával takarja be a természetet, az előkészülőt és várakozót.

A szeptemberi meleg a nyitott szemmel, kitárt szívvel szeretés. A jól előkészített lelki értékek gyümölcse: a kiegyensúlyozott egyéniség.

A bölcs ember a Szentlélek ajándékainak birtokában már fogékony az ő felvilágosításaira és indításaira és ezért az isteni szózatra figyelés és annak követése irányítja tetteit, ez teljesíti ki és fejezi be élete eredményeit. Lelkiismeretét keményen ellenőrzi értelme és öntudata. Tekintetének mosolya meleg, megértő. Munkájának ritmusa egyenletes, mert ura anyagának. A már megépített keretekben alkot.

Szűz Mária névnapján előzetes tanácskozás után útrakelnek madarai, a fecskék. Talán az Ő védelme kíséri e csöpp állatokat a nyugvópont nélküli tengeren átrepülésükben? Isten tudja! Egy bizonyos bíztató példánk az Istenre hagyatkozásunkban.

A Szentlélek szeplőtelen Arájának születésnapja, az embervirágok legtisztább liliomának csodálatos rügyfakadása, Isten eme küldöttének fogantatása természetfeletti, akinek születésénél angyalok voltak jelen, mivel ő a Szentlélek alkotásaiból a legtökéletesebb.

A fák színesedő leveleiket ajándékként hullatják vissza az őket tápláló anyaföldre.

A liturgikus lélek is siessen ajándékot adni Szűz Máriának, édesanyánknak hálás, szerető gyermekként születés- és névnapjára. Minek őrülne Ő? Áldozatnak!

Szűz Mária a rendkívüli kegyelmek által lett méltóvá az istenanyaságra. Szent Fia a kereszten nekünk is Anyánkká rendelte őt.

Kisasszony napja kedves magyar elnevezése Szűz Mária születésnapjának.

A csíksomlyói Szűz Mária kegyszobrának búcsújáróhelyén történt számos csodák sorozatához fűződik a névnapján visszakerült Észak-Erdély s a Székelyföld.

Szent Mihály arkangyal harsonájára emlékeztet a korábban megkonduló esti harangszó is. Bízó hálával forduljunk hozzá mint erősségünkhöz, szokásunkká rögzítve a védelméhez fordulásunkat, akitől retteg a gonoszlélek.

Október

Teljesen szétnyitotta szárnyait az élet. Tökéletes fokra jutott a fejlődés szépsége.

A természet megpihen és gyönyörködik alkotásának szemléletében. A rendeltetés e beteljesülésének dúsgazdag pompázásán a megelégedettség derűje ragyog. De éjjel már ráleheli a hóharmat a halál névjegyét. Hiába süt ki rá a nap reggel az érettség meleg mosolyával, az éjjeli látogatás bélyege ott színesedik a lomb-világon. A mindennapossá vált dércsípéstől irul-pirul a falevél, mintha a természet vére piroslanék rajta a halálos döféstől. Az enyészet ölelésétől elsápadt falomb aranyként sárgállik a levegőt megtöltő fényözönű gazdag napsugárban.

A virággal s gyümölccsel teli lélekbuggyantó októberben a tavasz, nyár és ősz lombszínei fölött a nagy élet orkesztere muzsikálja az enyészet fenséges szimfóniáját.

Nyögve, sóhajtva zsugorodik össze a falevél fájdalmában, hogy el kell válnia az ágtól. Aztán leszakad helyhezkötöttségéből s lepkeként lebeg ég és föld között, ritmikusan lejtve a nagyszerű zenére. Talán a sok szép látásától megittasult és ezért halad oly nehezen rendeltetése felé, mert ő sem bír megválni a párától, sűrű levegő napsütésében színpompázó lombok szépségétől? Végre leér eredete gyökerét tápláló földjére, s ott várja átalakulásának sorrendjét, hogy ismét levél legyen. Most még ott suttog, zizeg, zörög, pereg testvéreivel, amikor túrja, hordja őket a velük kötekedő őszi szél. E vérvörös lombkeretbe stílusosan illeszkedik bele a krizantémum. Akár színgazdag, akár finom fehér e hatalmas virág, oly kifejező mindenkor, hogy szinte beszél már.

Az ember?

Kialakult formában, szépségben egyénien teste-lelke.

Kibontakozott világnézete, kiforrott etikuma.

Itt áll a kész ember a maga alkotta kis életével. Színgazdag élete meleg az érzésektől s tartalmas az összegyűjtött értékektől.

Akár befelé néz, akár kifelé, az elért eredmény mosolyog reá. Oly szép s szépségekben oly gazdag az élet, hogy az érzésektől csordultig megtelt szíve-lelke nem bírja el a sok örömet megosztás nélkül.

Adni-adni vágyik! Tenni-segítení azokon, akiknek nem jutott ennyi.

Kinyílnak a lélek legszebb virágai s ezekből bokrétát kötve lerakja az Alkotó lábaihoz: a szeretet, hála, ihlet, áhítat, tisztelet, alázat, áldozat, szerénység érzelmeit és az adnivágyás boldogságát.

Tovább akar élni: tetteiben és családjában. Nem bírja el a céltalanságot és fölösleget, mert már bekapcsolódott az örök és végtelen hangulatába. Már öntudatosan tárja ki lelkét a kegyelem beáradásának felfogására.

Már igent mond, mert a szenvedésektől való rettegés nélkül akarja teljes szabadakaratával az Isten akaratát.

Az Isten rabja leegyszerűsödött, kiemelkedett minden földi kötelékből, már csak Isten csűrébe gyűjt. Elért eredményeit Isten dicsőségének érzi, tudja. Mert a Szentlélek hét ajándékának az erényeket tökéletesítő tizenkét gyümölcse erősíti teljesítő képességét.

A rovarvilágtól megtermékenyült virágkehely becsukódik. Az érlelő nap hevében elégett magház betöltve hivatását lehull, hogy a megérett magvak kiperegve rendeltetésük helyére jussanak: termőföld, útszél, köves talaj, tövisek közé-e? Magvak sorsa. Az emberboldogító apostolok hasonlata.

Őrangyalok ünnepén hálával emlékezzünk meg a naponta kért és tapasztalt védelmükről.

A kimúló természet sejtelmes hangulatának hónapjában van a legtöbb misztikus szentünkre emlékeztető nap. Misztikus a rózsafüzér s annak titkai és eredete.

A liturgikus lélek hálával emlékezik meg Szűz Mária kegyelmeket rejtegető ajándékáról, a rózsafüzérről, amit elmélyedéseinkben vezető fonálként adott kezünkbe a rózsafüzér Királynője. Tapasztalatból s így meggyőződésből tudja, ismeri segítőerejét, az élet, gondok és idegek viharzásában gyógyító, megnyugtató hatását és a kegyelmi állapotban megtartó erejét.

Lelkünknek legbensőbb igénye a miszticizmus. Kapcsolat ez Isten és lélek között.

Magyarország Nagyasszonyát ünnepeljük a legmelegebb színektől tobzódó hónapban, mielőtt elbúcsúznánk a nap melegétől, hogy annál teltebb legyen szívünk hálával a mennyek Királyné Asszonya iránt hazánk ezeréves fennmaradásáért és megsegítéséért.

Magyarország Nagyasszonya, Rózsafüzér Királynője, Könyörgő Mindenhatóság – könyörögj érettünk.

November

A csípősebbé váló hideg dérré fagyasztja a hóharmatot. S e sűrű fehérséggel kicifrázza az eddig tudomásul sem vett apró jelentéktelenségeket. Gallyhulladék, giz-gaz, szemétszálak finom fehér cirádákká válnak. Kerékvágások, lábnyomok, abbamaradt megkezdések a rücskössé fagyott föld kérge. E göröngyök közé beszivárgott sárlevet átlátszó jégablak fedi.

A felhő ködfoszlányokat hullat ránk – vagy ólmos esőt. El is felejtjük már, hogy milyen is volt a napsütés! Pusztulás, enyészet üli meg a természetet. Az aláhulló köd is ezt siratja nagy könnyekkel.

Az emberben is novemberi hangulatok uralkodnak. Felélt érzések, kifáradt energiák. – Elernyedt idegek, izmok testben-lélekben. Az öregedés szürke ködfoszlányokat hullat a fáradt emberre.

Éles füttyentéssel, fenyegetve zajlik tovább a szél. Hangot kap ősszel minden fűszál, haraszt. E dúló-fúló, haragos novemberi szél elől hiába bújunk el otthonunkba, mert oda is utánunk jön s megrázza az ablakunkat, ajtónkat s a kéménybe dohog és dudorász.

Éppúgy nem kerülhetjük ki az élet novemberének élet-zaklatottságát, katasztrófáit, tragédiáit sem.

Bármerre nézünk vagy lépünk: kietlen, sivár, szenvedő e hidegség. A lefosztott fák fekete karjai kétségbeesetten nyúlnak ég felé: hajladoznak, rángatódznak, vonaglanak. Recsegve-ropogva töredeznek. Oh, hogy szenvedhetnek szegények! Nincs kiút. Nincs megoldás. Egy-egy problémába belegubancolódunk.

Néha azt érezzük, hogy ránk szakad az ég. Inog alattunk a föld is. Szakadnak az idekötő szálak. Elveszítjük ezt is – azt is. Gyökerestül tépi ki az élet szívünkből hol ezt, hol azt. Uram! Hát elmúlás minden? De – a sírhantok felett keresztek állnak.

Az ember földi életének színhelye nemcsak a külvilág, hanem a lelket kialakító otthon is.

Megbűvölő varázsú az otthon s nagy hatalom. Szentély. Lélekfészek. Itt éljük át lelki, szellemi élményeinket. S ha nem így volna? Csak értéktelen lomraktárrá válnék. A feldolgozott egyéni kincsek közkinccsé válnak, ha azt öntudatossá tesszük önmagunkban s megosztjuk másokkal, amink van. De akkor kitárt lélekkel, látó tekintettel kell az életben járnunk s aztán a felfogott értékeket befelé fordított tekintettel felérnünk.

Az ilyen magasabbrendű öntudattal élő ember otthona tényleg: *lélekfészek.*

Épp ezért vigyünk egyéniséget, ízlést, lelket otthonunkba!

A szemlélődő lélek önmagába tér vissza külső munkájának küzdőteréről. A lélek novemberében már oly független a saját alkotásaihoz való ragaszkodástól, hogy még önérzetét is eltemeti, amelyet a szeretetlenség hiúsága alkotott. Ezért szakít a szemlélődés gyönyörűségével is, hogy lelkét fogékonyabbá tegye a kegyelmek felhasználására és ezekkel pótolja hiányait. A különböző beleáradt magasabbrendű kegyelmek eredményei hozzák létre a lélek természetfeletti adottságait. A liturgikus lélekben elindul a befelé és a túlvilágra

irányuló élet. A szenvedő lelkeknek szentelt ünnepekkel, a természetből az otthonba terelt külső élettel, hiszen küszöbön az advent, vége az egyházi évnek és közeleg az új.

Mindenszentek napja, a névtelen, ismeretlen szentek és vértanúk hála- és tiszteletkifejezésének nagy, egységes megemlékezése adjon lendítő erőt a mi rejtett életünk megszentelésére is. Halottak napján imasegítségünkkel igyekezzünk megrövidíteni halottaink szenvedéseit a tisztítótűzben.

Az örök világosság fényének kegyeletes jelképe a sírokon égő gyertya. Áhítatos megemlékezéssel visszük elköltözötteinknek a természet utolsó virágait.

Szűz Mária bemutatásának ünnepén szülei Istennek ajánlják fel a hároméves bájos csöppséget. A jeruzsálemi templom szüzei közé felvett gyermek templomi ruhákat varrt, szent könyveket olvasott, elmélkedett, imádkozott 14 éves koráig. Természetfeletti lényének mélységes alázatában csak ö az egyetlen a szüzek közül, aki gondolni sem mer arra, hogy méltó lehetne a Messiás anyjává lenni. Az időközben árván maradt leányka, elérve a törvényes korhatárt, engedelmességből visszatért názáreti otthonába, ahol nagy magányban élve elért lelki fejlődésének legmagasabb fokára, Isten választottjának hivatására, és kibontakozott földünk legtisztább lilioma.

December

Titokzatos félhomály üli meg a természetet. Eltűntek a színek, csak a fenyő örökzöldje bizonyítja az élet reményét. A természet csöndje olyan, mintha fehér lények őrködnének egy nagy hatalom álmai felett. Mintha ezt a csökkentett világosságot is sokallaná, siet letakarni a hosszú-hosszúra elnyúlt éj.

Az év legnehezebben virradó hajnalhasadása: a decemberé. A bűntudattól nyomasztóan szomorú ez az átláthatatlan sűrű köd, mely ráborult a meghalt természetre, a kietlen földre és a Messiást váró lelkekre.

Az adventi és karácsonyi szent időszakban előtérbe nyomuló fenyő örökzöld színe a várt és megszületett Üdvözítőnkhöz fűzött reményeink és bizalmunk jelképezője. Advent reggelének pirkadást váró sötétsége a Krisztus-várás.

E külvilágra ülő titokzatos köd harmóniában van bensőnkkel. Várunk. Jönni kell! Készülnünk kell. – Tennünk, adnunk kell. Oly elviselhetetlenül szomorú az elmúlásunk, hogy siessünk valakinek, minél többnek örömet okozni!

E hónap jellege a családi tűzhely. E körül csoportosul az összegyűlt, összebújt, fáradt és eltávozóban lévő ember.

Az élet decemberében összevetjük szerzeményeinket, veszteségeinket. Mit kaptam? Adtam-e eleget?

Ha majd üt a számadás órája, hiányzik-e sok abból az élet tarisznyájában, amiről be kell számolnunk? Van-e lerakhatatlan batyunk sok felesleges lim-lomból? Minden megméretik, a jó és a rossz.

A decembernek nincs virága, az ő szimbóluma a fenyőfa. A fenyő dacol a hideggel, faggyal, széllel, nappal. Nem fagy meg, nem szárad el, nem görbül meg. Örökzöld s egyenes. Karjait vízszintesen tárja ki s ezeket kereszt alakban nyújtja. A hit, remény, szeretet örök lombja ő. A földtől indulnak ágai, de a csúcsa felé rövidülnek. Nem akarja eltakarni az eget, hanem rámutat.

Talán épp e hűségéért vált gyermekek, felnőttek örömévé, és ezért hordozza őt a mesemondók képzeletében a Jézuska és az angyal.

Zord, ködös, zúzmarás, recsegő, ropogó, havas a tél. A nagy hideg miatt szívünk valahogy fokozottabb meleget érez, igényel és ad, mint a meleg évszakokban. Akkor az élet is széthordja szívünket.

Ilyenkor semmi sem tart fogva, minden eltávolodott s ezért érezzük fokozottabban szükségét a szeretetnek. Jól esik nekünk, ha az, akit szeretünk, reánk szorul. Gyengébb, kisebb, elhagyatottabb, mint mi. Talán ezért jött hozzánk ekkor és rejtőzik a nagy Megváltó ily pirinyó emberke formába. Az emberektől elhagyatva, fázva, szegényen lép elénk Isten, hogy siessünk szeretni őt.

A bájos testű pici Jézuska iránt érzett becéző szeretetünket vigyük át Jézus misztikus testére is, amelynek tagjai vagyunk mindnyájan és aggódva vigyázzunk, hogy vétkezésünkkel meg ne sértsük.

A megváltás nagy tényének örömhírét csilingelve hordja szét talán még a szél is világkörüli útjában. A szél hol simogató bársonyos szellő, hol meg tépő-zúgó orkán. E ritmusból válik a pára harmattá s aztán hóvá, melynek különböző felhőit űzve-hajtva hordozza a világűrben.

Hull-hull a fehér hó.

Az élet óramutatója megjárta útját. Sírjába hanyatlásakor megjelenik felette a betlehemi csillag alatt megszületett Messiás. A békességet hozó isteni Kisded édes kis kacsójával megsimogatja az Isten dicsőségét szolgáló jóakaratú embert. A lélek szemébe mosolyogva segíti a túlvilágra születésre.

Az isteni Gondviselés tervei az emberi értelemnek felfoghatatlanok maradnak még megvalósulásuk után is. Miszticizmusa előtt leborulva hiszünk, imádjuk őt és gyermeki bizalommal, szeretettel hajtjuk fejünket ölébe.

Adventben járjunk el a hajnali Roráté-misékre. Az advent négy vasárnapjának miséjével bensőséges kapcsolatot teremt a négygyertyás adventi koszorú ájtatossága. Akkor, ha advent négy vasárnapján, a koszorúra tűzött négy szentelt gyertyából fokozatosan meggyújtunk mindig eggyel többet mise után, és az egybegyűlt család elimádkozza a megfelelő vasárnap miserészeinek adventi zsoltárait.

Nevelőleg hat az otthon szellemére az a kedves népszokás, ha advent utolsó hetében a szállástkereső Szentcsaládot szimbolizáló szentképet szeretettel fogadjuk otthonunkba engesztelésül szenvedésükért, és tiszteletben tartjuk jelenlétüket.

Jézus – csak az áhítatos előkészülettel átélt advent után születhet meg lelkünkben.

Szűz Mária természetfeletti szeplőtelen fogantatása ünnep. Isten kinyilatkoztatta az Ő eredeti bűnnélküliségét. Előlegezett megváltásban részesült.

A Szeplőtelen fogantatás ünnepének és a karácsonyi időszaknak közelsége emlékeztessen Jézus istenségére földreszállásakor. Azért emlékezzünk egész éven át a minket mindenkor segítő, kegyelmeket közvetítő Szűz Máriára, mert méltó volt Istent hordozni s így a Szűz Mária-ünnepek Krisztus-ünnepek.

Isten irgalmából üdvösségünk ígérete egyidős kárhozatunk ítéletével. A Szentlélek a hosszú ószövetségen keresztül többször kinyilatkoztatta a megígért Üdvözítőnk eljövetelét. Az eredendő bűnünkért haragvó Isten kiengesztelésséért és megváltásunkért született Jézus öröktől fogva az Atyától, időben Szűz Máriától, állandóan a hívők lelkében. Krisztus születésének tiszteletére bemutatott karácsonyi három szentmise magyarázata: az éjféli = Krisztus az igazság fényessége; a hajnali = a béke fejedelme; a déli = Isten Fia, az istenfiúság kegyelmének meghozója.

A karácsony szent estéje jelképezze a szeretet ünnepét. A feldíszített karácsonyfánk alá necsak szeretetadományainkat helyezzük el, hanem a betlehemi képet, a jászolban szalmán fekvő Jézuskát, tenyerében a Szentlélek galambjával. Az egybegyűlt család, Megváltónk születéséről felolvasott elmélkedés után, imádkozza el az Úrangyalát.

Mind az öntudatosan hitvalló Szent István vértanú, mind az ártatlanul megölt Aprószentek, valamint Krisztust kínszenvedésében el nem hagyó és Őt bátran követő szeretetapostolának ünnepe lelkünket követésükre tanítja és buzdítja.

A Szilveszter délutáni hálaadó istentisztelet után gyújtsuk meg még egyszer a karácsonyfa gyertyáit és üljük körül a szokásos éjfelváráskor. Elmélkedve végezzük el lelki évi elszámolásunkat és gondoljunk arra, hogy ütni fog a végső leszámolás órája is.